

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Miejsce na naklejkę.

Sprawdź, czy kod na naklejce to

M-100.

Jeżeli tak – przyklej naklejkę.

Jeżeli nie – zgłoś to nauczycielowi.

Egzamin maturalny

Formuła 2023

JĘZYK KASZUBSKI

Poziom rozszerzony

Symbol arkusza

MMKK-R0-100-2605

DATA: **5 maja 2026 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **14:00**

CZAS TRWANIA: **210 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **35**

Przed rozpoczęciem pracy z arkuszem egzaminacyjnym

1. Sprawdź, czy nauczyciel przekazał Ci **właściwy arkusz egzaminacyjny**, tj. arkusz we **właściwej formule**, z **właściwego przedmiotu** na **właściwym poziomie**.
2. Jeżeli przekazano Ci **niewłaściwy** arkusz – natychmiast zgłoś to nauczycielowi. Nie rozrywaj banderol.
3. Jeżeli przekazano Ci **właściwy** arkusz – rozerwij banderole po otrzymaniu takiego polecenia od nauczyciela. Zapoznaj się z instrukcją na stronie 2.

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy ten arkusz egzaminacyjny zawiera 12 stron.
Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Na pierwszej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
3. W wyznaczonym miejscu zapisz numer tematu wybranego do realizacji.
4. Wypracowanie zapisz w miejscu na to przeznaczonym.
5. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
6. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
7. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
8. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
9. Możesz korzystać ze słownika języka kaszubskiego.

Lista lektur w roku szkolnym 2025/2026

Proza:

1. Budzisz Alojzy, *Dokôžë* (wybrane utwory lub fragmenty);
2. Ceynowa Florian, *Rozmòwa Pòlòcha z Kaszëbą* (całość);
3. Derdowski Hieronim, *Ò panu Czôrlinšczim, co do Pùcka pò sécë jachôł* (całość);
4. Drzeżdżon Jan, *Twarz Smętka* (fragmenty);
5. Janke Stanisław, *Psë* (całość);
6. Labuda Aleksander, *Gùczów Mack gôdô* (wybrane felietony);
7. Łajming Anna, *Czterolistna koniczyna* (wybrane opowiadania lub fragmenty); *Dzieciństwo, Młodość* (wybrane fragmenty);
8. Majkowski Aleksander, *Žëcé i przigòdë Remùsa* (całość);
9. Walkusz Jan, *Sztrądã słowa* (fragmenty);
10. oraz inne teksty wybrane przez nauczyciela i uczniów.

Poezja:

Wybór wierszy następujących poetów:

Stefan Bieszk, Ida Czaja, Jan Drzeżdżon, Henryk Hewelt, Leon Heyke, Stanisław Janke, Jan Karnowski, Aleksander Labuda, Jaromira Labuda, Aleksander Majkowski, Krystyna Muza, Alojzy Nagel, Antoni Pepliński, Franciszek Sędzicki, Jerzy Stachurski, Bożena Szymańska-Ugowska, Jan Trepczyk oraz inne utwory wybrane przez nauczyciela i uczniów.

Dramat:

1. wybrane dramaty w całości lub fragmentach, np. Jana Karnowskiego (*Scynanié kani* – całość) oraz Jana Rompskiego (*Ōžniwinë* – całość, *Jô chcã na swiat* – całość)
2. Sychta Bernard, *Hanka sã ženi* (całość), inny dramat we fragmentach.

Wëbierzë jeden z pòstãpnëch tematów i napiszë wëprôcowanié.

- Numer wëbrónégò tematu wpiszë w krôtkã.
- Zapiszë wëprôcowanié w wëznaczonym placu. Nie piszë na marginesach.
- Prôcã napiszë w kaszëbsczim jãzëkù.
- Twòja prôca mùszi miec nômni **350 słów**.

Temat 1. (0–35)

Młòdosc widzónò òczama pòetów. Rozważë zagadnienié, òdwòliwającë sã do interpretacji dowodów *Rozpól w sobie głód jistnieniô* Bòżenë Ùgòwsczi i *Czas rozmiszlaniô* Henrika Hëwelta.

Bòżena Ùgòwskò

Rozpól w sobie głód jistnieniô

Serce młòdë sã szãtoli
Głòdné swiata i człowieka
Ni mò czasu na mészlenié
Na rojitwã, na mòdlenié
Niespòkójné je w swòjim nêkù
Niecerplëwé, bò chòc teli czasu bëło
Jesz le dërch je na pòczãtkù
Droga coròz wëżi le cygnie
Ale chłòscy krëjamnotã
Kòzdim zòkrãtã pòcygò
Chòcbë czeka tam le przepadniô
Przëstón dëszo ùdrãczonò
Przëzdrzë sã na to co mijòsz
Mòże wrócëc cë tãd przinãdze
Jakùż tej drogã rozpòznòsz
Co òpòwiész ò swòjim żëcym
Czej wëzéròsz tegò co mdze
Ùtczë czasã cëchò chwilã
Co cë dzén niese w dórënkù
Mòże nigdë sã nie zdarzëc
    takò żalosc i płacz teskny
    takò redosc, smiéch i szczescé
    takò wòlnosc ùpragnionò
    takò miłosc ta jedinò

B. Szymańska, *Zdebło na swiat cësniałé*, Gdynia–Wejherowo 2010, s. 17.

Henrik Héwelt

Czas rozmiszlaniô

Głupi lëdze, co bezmëslno
chcelëbë żëc wieczi, wiedno
bùszno pòpùszczają pasa,
a kò to le je do czasu.
Młodosc, zdrowie chùtkò miną,
lata zleczą, dëtci zdżiną.
Żëwòt nasz jak swiëca swiëcy
i jak dim nen wnet ùlecyc.
Kòżdi równak niech pamiâtô,
bò kò to je prôwda swiâtô:
swiëca żëcô, cud i szpôs
swiëcy jaż Chtos dmùchnie rôz.

H. Hewelt, *Nie ôdińdã bez pòżegnaniô* 1996, s. 30.

Temat 2. (0–35)

Mòtiw Skrë Òrmùzdowi i jegò fùksnérowanié w kaszëbsczi kùlturze. Rozważë zagadnienié, ôdwòliwającë sã do dorzeszonégò tekstu i wëbrónégò dokazu z kaszëbsczi lëteraturë.

Òrmùzdowô Sódemka*

Rokrocznym swiãtã dlô redakcji i Redakcjowégò Kòlegium „Pòmëranie” je dzéń wrãcziwaniô nôdgradów – Òrmùzdowëch Skrów. Latos ta ùroczëzna bëła 10 lżëkwiata w Mieszczańsczi Zalë Stôromiesczi Radnicë we Gduńskù.

Zaczãło sã 2 gromicznika, czedë òb wieczór nôleżnicë kapitulë pòtkelë sã online i dlugò diskùtowelë ò kandidatech zgłoszonëch do nôdgradë przez rozmajitë òrganizacje, gazëtników, kaszëbsczi dzejarzów, ùszlëch laùreatów Skrë. Za kòżdim z nich bëłë wòżné argùmentë, przëslóné ùdokaznienia robiłë wiòldżë wrażenié, tej wëbranié dobiwców nie szło letkò. [...]

Wszëtcë laùreacë pòtkelë sã dwa miesãce pòzni, òb czas wespółnióny ju ùroczëznë w gduńsczi Stôromiesczi Radnicë. [...] Westrzód gòscy pòjawilë sã przedstòwcowie samòrządowëch wëszëznów i przëdnik Kaszëbskò-Pòmòrsczégò Zrzeszeniô.

Równak nié òni dostelë prawò głosu na zòczątkù. Òb czas wrãcziwaniô Skrów nôwòżniëszim VIP-ã je Aleksander Majkòwsczi i jegò arcëdokòz *Żëcé i przigòdë Remùsa*. Wëjimk ò zëńdzenim Arimana z Òrmùzdã na swiãti górze Rewkól òstòł tej òdczëtóny – jak wiedno. Nôwòżniëszim pùnkta wëdarzeniô w Stôromiesczi Radnicë bëło wrãcziwanié Skrów pòprzedzoné laùdacjama. Jakno pierszô na stółkù dlô nôdgradzonëch sadła Dariô Kaszëbòwskô – dzejôrka promùjącô kaszëbską kùlturã, jãzëk i tradicje. [...] Drëdżi za régå bëł Klebbów Matis. W laùdacie bëła gòdka ò wielnëch zasłëgach nômlòdszi latosy Skrë, m.jin. ò jegò lëteracczich i gazëtnëch dobëcach. [...] W pòsobny laùdacie nôprzódku òstała przëbòczonô historia i znaczenié Kaszëbsczégò Mùzeùm w Kartuzach, a pòzni dzejania jegò direktorczy Barbarë Kąkòl. [...] Pòstãpnô Skra trafiła do karna ùczniów z I Ògłowòsztòlcacégò Liceùm w Kòscérznie i jich szkòlny kaszëbsczégò jãzëka Jiwònë Makùròt. [...] Je téż tradicjã, że jedna ze Skrów trófiô na Kòcewié. Tim razã dostała jã Magdaléna Pòtulska, etnodizajnérka, promòtórka kòcewsczi kùchnie i kùlturë swòjégò regionu. [...] Laùreatã

[w:] „*Pomerania*” nr 5 (597), 2025, s. 3–5.

WYPRAWOWANIE

na temat nr

[illegible]

Tabele wypełnia egzaminator!

Jeżeli 0 pkt – wskaż powód.				
1.	Spełnienie formalnych warunków polecenia	0	1	<div>Brak lektury obowiązkowej.</div> <div>Nie dotyczy problemu.</div> <div>Nie jest wypowiedzią argumentacyjną.</div>

2.	Kompetencje literackie i kulturowe	0	1	2	3	4	5	6	7	8	Liczba błędów rzeczowych	OGÓŁEM KLİK
		9	10	11	12	13	14	15	16			

3a	Struktura wypowiedzi	0		1		2		3	
		G	F	E	C	D	B		

3b	Spójność wypowiedzi	Liczba błędów w spójności			
		0	1	2	3

3c	Styl wypowiedzi	0	1
-----------	------------------------	---	---

4a	Zakres i poprawność środków językowych	Liczba błędów językowych																								
		0		1		2		3		4		5		6		7										
		3 H	3 G	3 F	2 H	2 G	1 F	3 E	2 F	1 G	3 D	2 E	1 F	3 C	2 D	1 E	3 B	2 C	1 A	3 A	2 B	1 C	2A	1B		

4b	Poprawność ortograficzna	Liczba błędów ortograficznych		
		0	1	2

4c	Poprawność interpunkcyjna	Liczba błędów interpunkcyjnych		
		0	1	2

Łączna liczba punktów: .....

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)

JĘZYK KASZUBSKI

Poziom rozszerzony

Formuła 2023

JĘZYK KASZUBSKI

Poziom rozszerzony

Formuła 2023

JĘZYK KASZUBSKI

Poziom rozszerzony

Formuła 2023

